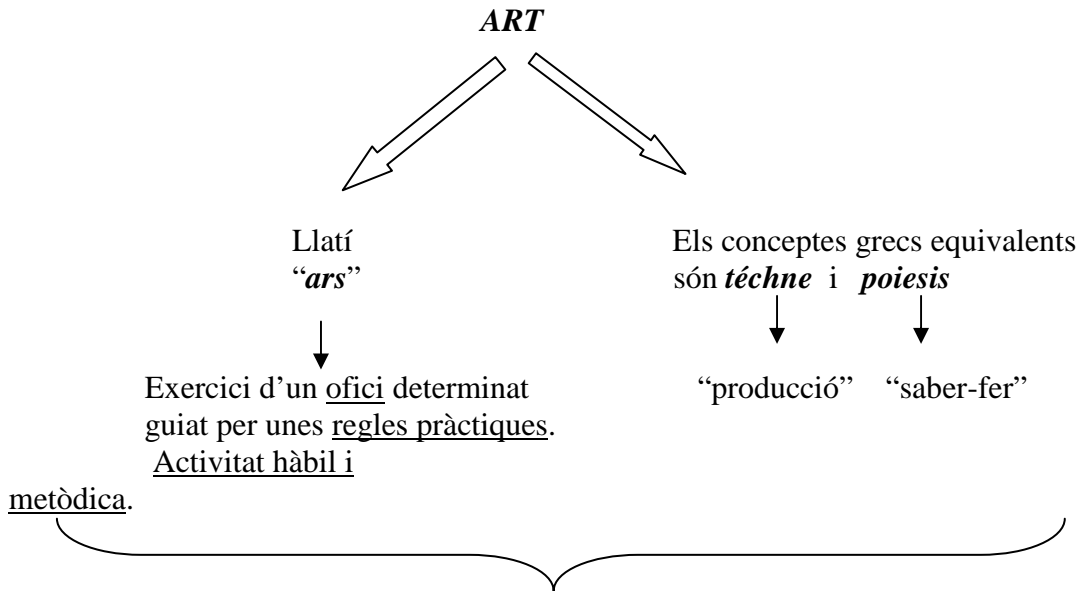
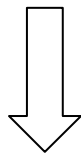

TEMA 12.- L'ART I L'EXPERIÈNCIA ESTÈTICA

1.- L'ORIGEN SIGNIFICATIU DEL CONCEPTE ART

Així doncs, en el passat, l'art era just el contrari del que avui en dia l'associem: inspiració, fantasia, creativitat, originalitat, etc. L'únic cas, excepcional seria la *poesia*, ja que no es considerava pròpiament un art, precisament perquè es creia que era resultat o producte de l'*inspiració* de les muses)

QÜESTIÓ:	
Són, doncs, els ferrers, fusters, llanternes, etc... <i>artistes</i> ?	
PRESENT: NO	PASSAT: SÍ
De fet, fixem-nos com parlem d' <i>artesans</i> i no d' <i>artistes</i> . Així mateix, fixem-nos en les paraules <i>art</i> , <i>artesanía</i> , <i>artificial</i> .	El concepte “ <i>art</i> ” ho englobava tot, però existien <u>classificacions</u> de les diferents arts.

2.- CLASSIFICACIÓ DE LES ARTS A L'ANTIGUETAT GRECO-ROMANA I MEDIEVAL (FINS EL S.XIV)

ARTS	
LIBERALS (esforç <i>mental</i>)	VULGARS O MECÀNIQUES (esforç <i>físic</i>)
<p>Són ensenyades a les Universitats, les anomenades <i>Facultas Artium</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gramàtica - Retòrica - Lògica - Aritmètica - Geometria - Astronomia - Música (entesa com harmonia o teoria de la composició, no com a pràctica d'un instrument) 	<ul style="list-style-type: none"> - Victuària (aliment) - Lanificària (vestit) - Arquitectura (sostre) - Suffragatòria (transport) - Medicinària (salut) - Negociatòria (economia-intercanvi) - Militarària (defensa-estratègia)
El concepte <i>ars</i> es reserva pròpiament a aquestes ciències (<i>Art</i> = arts liberals)	Degut a la seva <u>poca utilitat</u> , la pintura i l'escultura no apareixen explícitament.
Considerades SUPERIORS	Considerades INFERIORS

3.- EL RENAIXEMENT (S.XV-XVI)

Durant el Renaixement s'aniran produint tota una sèrie de canvis que culminaran en el S.XVIII amb una nova classificació. Aquests canvis són:

- Els *oficis* i les *ciències* deixaran de ser considerades arts;
- Apareixerà el concepte o noció d'*escultura* actual. Anteriorment, el criteri usat es basava en diferenciar entre el material usat i el mètode (adient al material) emprat, de manera que hi havia 5 conceptes diferents per referir-s'hi:
 - Statuari (pedra)
 - Caelatores (metall)
 - Sculptores (fusta)
 - Fictores (fang)
 - Encausti (cera)

- Tot i que la *música*, *poesia* i *teatre* eren activitats desubicades, s'acabaran incloent dins el grup d'*arts*. D'alguna manera, es va prenent consciència que les *arts* formen un grup separat i coherent d'habilitats i produccions (es parla d'*arts del disseny* per referir-se a la *pintura*, *escultura* i *arquitectura*).

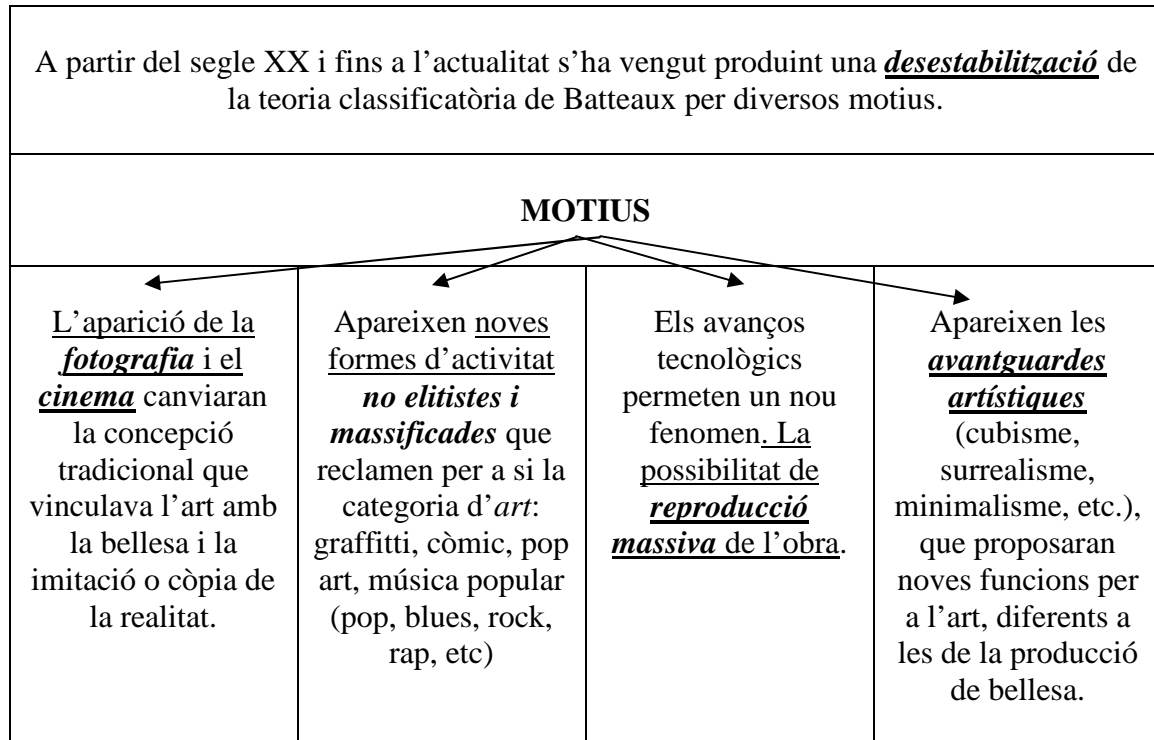
4.-LA IL·LUSTRACIÓ (S.XVIII) I EL ROMANTICISME (S.XIX)

La noció de "*Belles Arts*" apareix en el S.XVIII quan Charles Batteaux publica la seva obra "*Les Belles Arts reduïdes a un mateix principi*", el qual consolidà una nova classificació.

ARTS (criteri: <u>finalitat</u> d'allò produït)	
ARTS ÚTILS (oficis)	BELLES ARTS
Els objectes produïts tenen un <u>objectiu propi</u> que <i>no és</i> la pura i simple <u>contemplació</u> .	Els objectes produïts estan principalment <u>destinats a ser contemplats i provocar l'experiència estètica</u> . Inclou: <ul style="list-style-type: none"> - Pintura - Arquitectura - Escultura - Música - Poesia - Dança - Eloquència
Productors → ARTESANS	Productors → ARTISTES
ARTESANIA	ART / OBRES D'ART
Productes tècnics <u>útils</u> dissenyats amb elements estètics.	Productes destinats fonamentalment a la <u>contemplació estètica</u> . El concepte <i>art</i> s'usarà des d'aleshores <u>exclusivament</u> per referir-se a les Belles Arts.

En qualsevol cas, fixem-nos com, tot i així, partint del criteri de la funció de l'objecte produït, segueix essent complicat distingir ni classificar absolutament, com per exemple, el cas de l'arquitectura (catedrals, ajuntaments, palaus, etc.)

5.- ELS SEGLES XX I XXI

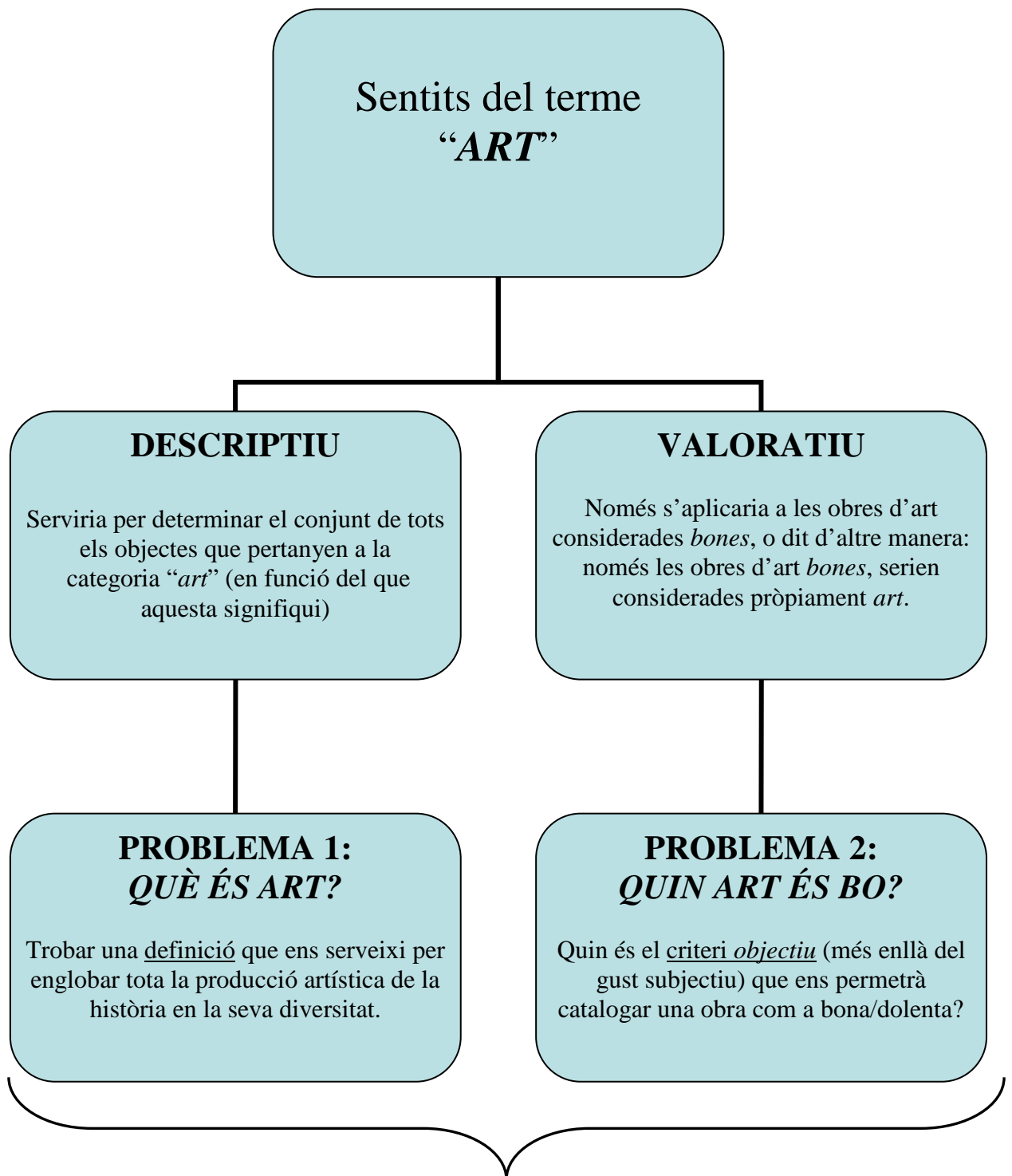
6.- ELS PROBLEMES DE L'ESTÈTICA

Arribats aquí i després de tot això, ens apareixen tota una sèrie de preguntes vinculades amb l'anterior, les quals conformen l'àmbit d'allò que és coneix com a reflexió estètica o *filosofia de l'art*.

- *Què és art? Què no és art?* Hi ha, finalment, algun criteri per decidir-ho?
- Quina funció o funcions té l'art?
- *Què, i per tant qui, és un artista?* Són les obres, *art*, perquè les fa un artista? O la persona esdevé artista perquè les seves obres són *art*? I, en qualsevol cas, què és allò que fa que una obra sigui *bona*?
- En cas que l'art tenguin a veure amb la bellesa...*Què és la bellesa?* Hi ha una sola definició per aquest concepte? O moltes? O cap?
- Què és allò que anomenem *experiència estètica*? Què és allò que la motiva?

6.1.- QUÈ ÉS ART?

Fixem-nos que el concepte art pot usar-se en dos sentits:

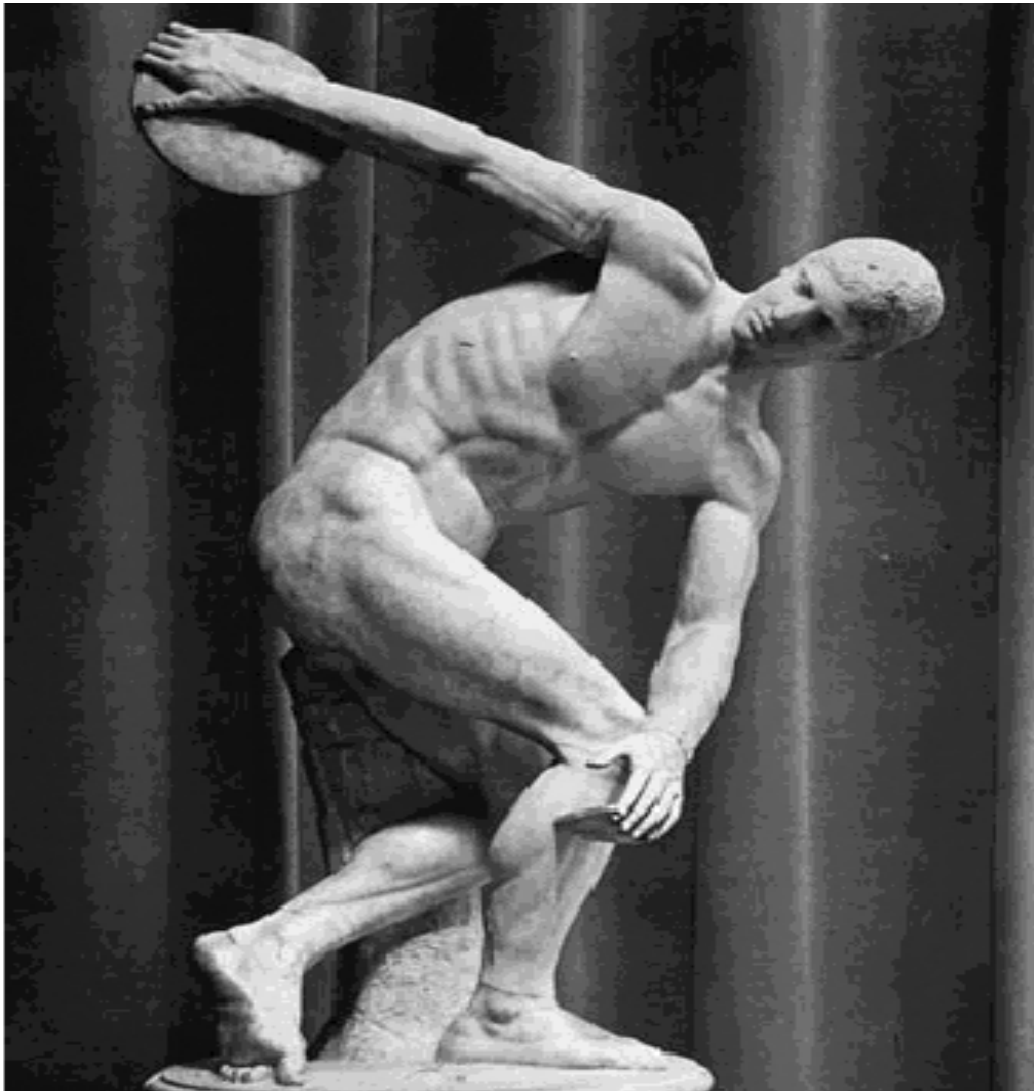

La qüestió podria formular-se així: el conjunt de productes que anomenam *art* són produïts amb una funció (intenció), la qual, si s'assoleix, fa que l'objecte sigui una "*bona*" obra d'art i el seu productor un "*artista*" bo. Per tant, el que hauríem de fer és investigar quina és la funció de l'art i, a partir d'aquí, contestar les anteriors preguntes. Sembla però, que el problema es complica ja que no hi ha una sola funció, sinó múltiples funcions al llarg de la història.

6.2.- LES FUNCIONS DE L'ART

6.2.1.- L'ART REPRESENTA, REPRODUEIX O IMITA LA REALITAT

Aquesta concepció es manté, convivint amb d'altres, fins els segles XVIII-XIX i, d'acord amb ella, la funció de l'art no seria altra que la de calcar el més fidelment possible allò que es dona en la realitat, a la manera com ho fa una fotografia. Per això també es coneix aquest plantejament com a *mimètic*, del grec *mímesis*, que significa còpia, imitació. Així doncs, una *bona obra d'art* seria aquella que reproduïx amb el màxim realisme una determinada situació i, en conseqüència, l'artista bo seria aquell que disposa dels coneixements tècnics necessaris per aconseguir aquesta fidel reproducció.

Discòbol de Miró (Grècia. s. IV a.C)

Jerry Ott (Estats Units. S.XX)

Ara bé, aquesta concepció mimètica té els següents problemes:

- No és aplicable a l'arquitectura ni a la música
- No és aplicable a una part molt important de la pintura i escultura dels segles XX-XXI (avantguardies i actualitat)
- Quina és la realitat digna de ser reproduïda? Pot ser tota realitat, objecte d'imitació artístic? O hi ha determinades realitats que no en són dignes i són excloses?
- A partir de l'aparició de la fotografia, deixa de tenir molt de sentit, ja que la càmera pot captar amb major precisió i fidelitat la realitat.

El crit. Edward Munch (S:XIX-XX)

Museum of Modern Art, New York

***La nit estel·lada.* Van Gogh (S.XIX)**

***L'origen del món.* Courbet (S. XIX)**

Merda d'artista. Piero Manzoni (S.XX)

6.2.2.- L'ART PRODUEIX BELLESA

La concepció que connecta art-bellesa és molt antiga i cristalitza explícitament en el segle XVIII en la noció de “*Belles Arts*” de Batteaux. De fet, aquesta visió ha anat lligada a la mimètica, de manera que s’entenia que la funció de l’art era imitar la realitat bella de per sí, o bé, reproduir una realitat millorant-la per tal que fos bella:

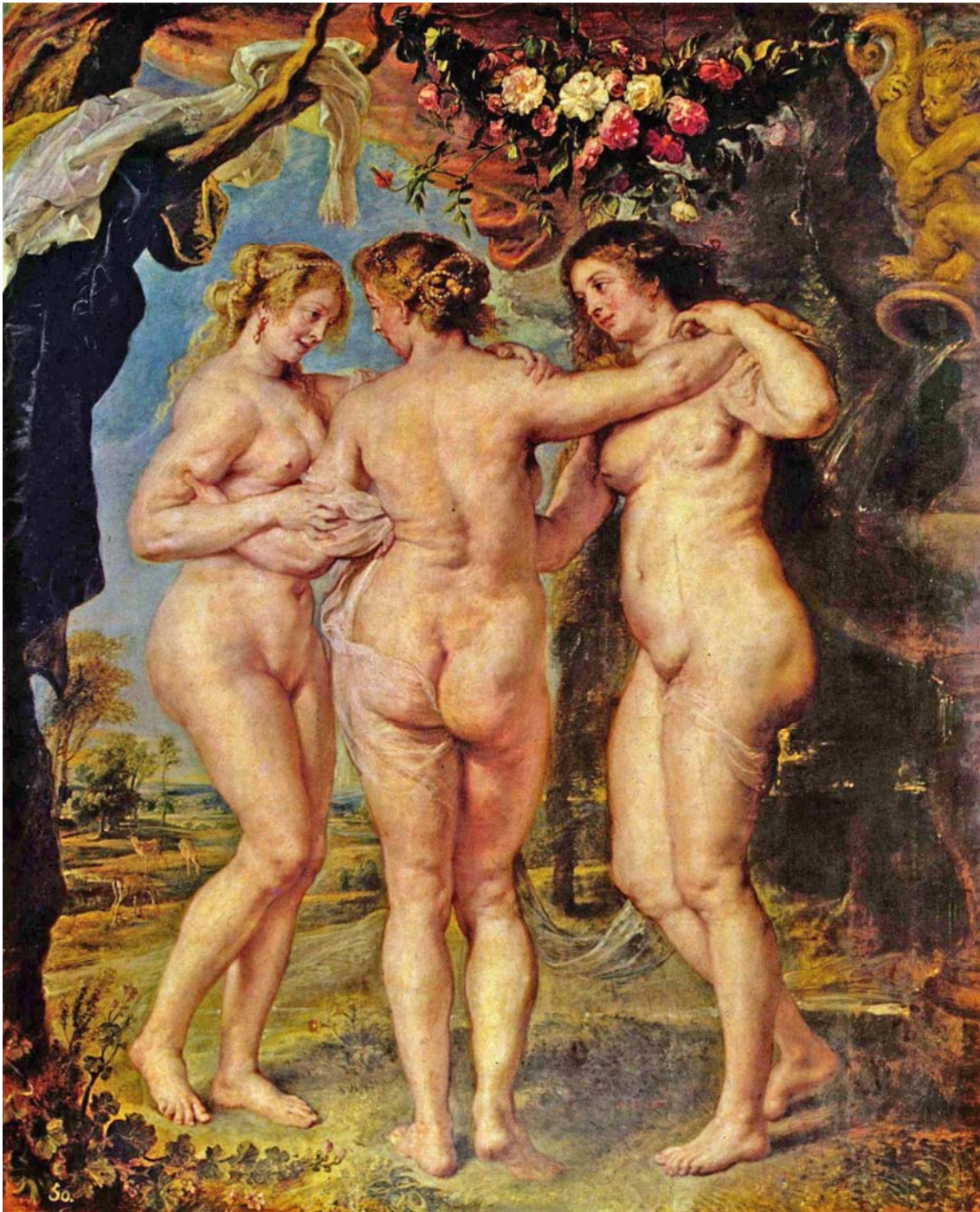
Mímesi + Bellesa = Teoria clàssica

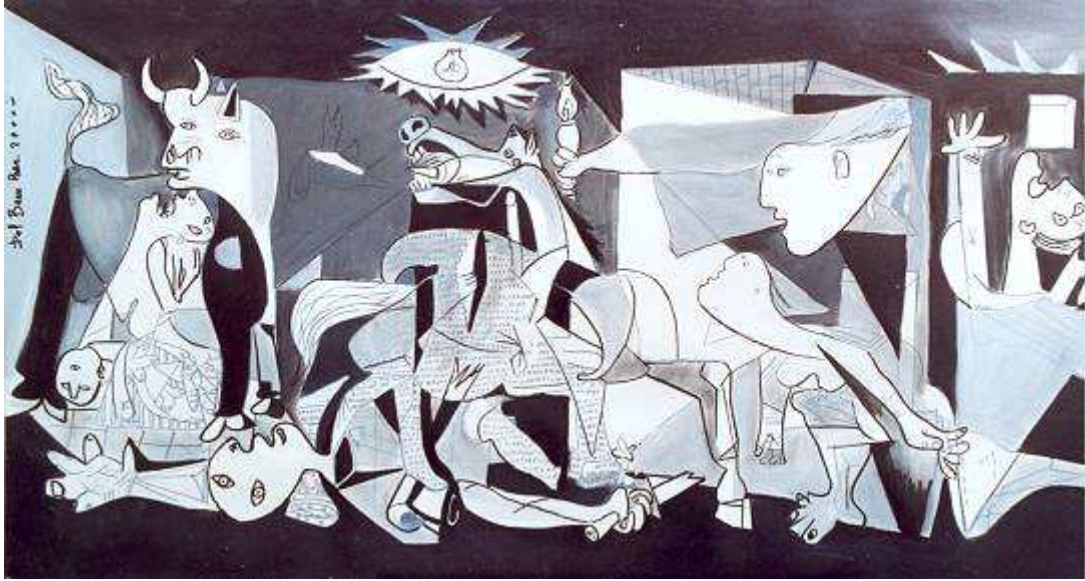
David. Miquel Àngel (S. XVI)

Ara bé, aquesta teoria s'enfronta amb alguns problemes:

- La noció de *bellesa* és sumament *subjectiva* i canviant en relació a la societat, moment històric i formació prèvia del subjecte.
- No pot ser aplicada a l'art dels segles XX-XXI perquè aquest cerca altres objectius que no són la producció de bellesa o sensacions agradables.

Les tres gràcies. P.Rubens (S. XVII)

Guernica. Pablo Picasso (S.XX)

Cadeau. Man Ray (S.XX)

6.2.3.- L'ART ÉS FIGURATIU (HA DE PRODUIR FORMES)

L'*art* es caracteritza per partir d'una matèria primera a la que es dota d'una *forma* o *figura* (bella, significativa, etc).

El problema que presenta aquesta definició és que és massa ambígua o ampla, doncs no només els artistes doten a la matèria de forma, sinó també els dissenyadors industrials, els tècnics, els artesans i els treballadors. És a dir, les obres d'art no són les úniques produccions humanes que tenen figura o forma.

Dodge RAM 2500 (S.XXI).

6.2.4.- L'ART PERSEGUEIX L'EXPRESSIÓ

En aquest cas, enfocam la funció de l'art en la *intenció* o *necessitat* de l'artista per treure a fora de sí i comunicar quelcom *intern* al públic.

La nit. Max Beckham (S.XX)

El problema és que aquesta característica només es comença a tenir en compte a partir del segle XIX, de manera que aquesta funció no és aplicable a tot l'art l'anterior, i només és aplicable a algunes de les escoles artístiques modernes. Així, "*expressió*" és una noció massa restringida que no engloba tot allò que s'entén històricament per *art*.

6.2.5.- L'ART PRODUEIX UNA IMPRESSIÓ O XOC EN L'ESPECTADOR

En aquest cas, no es tracta d'expressar quelcom, sinó d'*impressionar* el receptor abrumant-lo, escandalitzant-lo, desconcertant-lo, etc.

Ron Mueck (S.XX)

GETTY IMAGES

Ara bé, el problema d'aquesta definició resideix en el fet que és inaplicable a totes les escoles artístiques i, especialment, no té res a veure amb el que anomenam art clàssic (que ja hem vist prèviament).

6.2.6.- L'ART ÉS CREATIVITAT

Creativitat i originalitat són valors actuals d'allò artístic, d'aquí que el problema d'aquesta definició sigui que no és aplicable a l'art clàssic.

David Lauder. Autoretrat amb excrements (S:XX)

Banksy (S.XX)

6.3.- CONCLUSIÓ

Cap de les anteriors definicions dóna abast a tot el camp de produccions/activitats que s'inclouen dins la categoria "art". D'aquesta manera, a l'actualitat s'ha arribat a la conclusió que arribar a una definició d'art és com a mínim difícil sinó impossible. Tot i aixó oferim una definició interessant pel seu caràcter obert que contempla la diversitat de funcions, intencions artístiques i possibles efectes sobre l'espectador:

"L'art és una activitat humana conscient capaç de reproduir coses, construir formes, o expressar una experiència, si el producte d'aquesta reproducció, construcció o expressió, pot delectar, emocionar o produir un xoc"

W. TATARKIEWICK